

Sødringholm skifteprotokol 1742 – 1811.

Skifte-Brev efter afg: Birgitte Christensdatter Sahl: Anders Sansalls Enke af Dalbyeneder, begyndt dend 14 Martij 1786 og sluttet dend 16 Janv: 1787.

Efter Anmeldelse Att Birgithe Christensdatter Sahl Sandalls Enke ved Døden var afg: Morgenen Kl. 4, dend 14de Martij 1786, mødte Kl. 8 nest efter hos Gaardmand Christen Jacobsen i Dalbyeneder Forpagteren N: Bach fra Demstrup med tiltagne 2de Vitterligheds Mænd Christen Jensen med til Navfn Smed og Povel Jensen begge der af Byen dend afdødes efter Ladenskaber at Registrere og Forsegle saaledes:

1 Egedrag-Kiste med 4de Skuffer, deraf udleveret til de i Huuset 1 Sort ulden Damaskes Skiørt, 1 Par Blaargarens Lagner med Navn B:S:4. – Der efter forseglet.

Nøglerne 2de i Tallet til Skifte Retten afleveret –

1 par Tin Lyse Stager, 1 Speil, 2 store Tin Fade 2de Smaae Ditto, 6 Ditto Tallerkener, 1 Tin thee Potte, 4 par thee Kopper Brune, 1 Malm Morter med Støder, 1 Caffé Qværn, 1 Tin Rekke . 1 Støf Børst – j Arndt Sande Christendom – Guds Børns Gyldne Klenodie – Qvirsfeldts Himmelske Have-Selskab 1 Sphalme Bog Stor Sliit, 1 Kaaber Tragt 1 Ditto thee Kiedel 1 Malm Stryg Jern, 4 trdr Gryn Bytter 1 Fuhr Hengeskab grøn Mahlet Navfn C: M:S:S: 1767 – til Mad Vahre –

1 Fuhr Slag Bord med 2de Fløye 2 stk Stoele med Leder Bond . 1 grøn Steen-Krus med fin Laag. –

1 4/stolpet Fuhr Sengestæd grøn Mahlet. – 4 stk grøn Hverkens Omhæng med Kape - Derudi

1 Blaae sribet Olmerdugs Overdyne. 1 Dit: gl Bolsters underdyne, 2 ditto med smalere Striber, 3 ditto Lange Hoved pudder

1 Lerreds Pude kort, med Blaaet: Overtræk, 2de par Blaargarns Lagner, 1 Spansk Rør med Sølv Ring, 1 Blikdaase, 1 2/L^{te} Jern Vegt, 1 Malm Lyse Stage, 1 Jern Bielægger Kakkellovn hos Mads Rimmer mand der i Byen. – Videre fandtes ikke.

Tilstædeværende i Huuset lovede at blive ansvarlig for det fore fundne, ligesom og angive hvad øvrigt de maatte kunde erindre sig den af Døde endvidre Tilhørende. - 30de Dagen dend 12 April først kommende bestemmes her ved Lige ledes Bekræftes det passerede med Underskrifter –

Datum ut supra. - N: Bach Christen Jacobsen

Som overværende Vitterligheds Mænd Christen Jacobsen Poul Jensen Christen Jensen

Anno 1786 Dend 12de April som bestemt 30de Dagen efter Birgithe ChristensDatter Sahl: Anders Sandalls, dend 14de Martij næst forhen, hos Gaardmand Christen Jacobsen i Dalbyeneder, ved Døden afgang, Indfandt sig der i Sterfboen for at Registrere og lade Vurdere, til paafølgende videre Lovlig Skifte-Behandling og Deeling imellem denne afdødes Arvinger, Paa S: T: Hr Cammer Raad Secher til Sødringholm og Demstrup hands Vegne som Skifte Forvalter der paa Stædet, og for ham udsendte Forpagteren Niels Bach fra Demstrup – Alt i Følge dend strax dend strax efter Døds Faldet passerede Registerings og Forseglings Forretning.

De 2de ved denne sidste mældte Forretning; tilstædeværende Vitterlige Mænd Povel Jensen og Christen Jensen Smed begge Gaardmænd i Dalbyeneder vare tilstæde som antagne Vurderings Mænd i hvis overværelse saavel som og formældte Christen Jacobsen, for første blev angivet dend afdødes Arvinger, saa mange som vare livs, nemlig a. 1 heel Broder Mads Christensen Sommer forhen Gaard Fæster i Udbyeneder Enslev, b. 1 heel Broder Christen Christensen Sommer forhen Gaard Fæster i Udbyeneder med Død og efterladt sig 1 Datter Mette Christensdatter i ægteskab med Huus Fæster Jens Jørgensen i Dalbyeover, 1 Søn Peder Christensen Sommer Gaard Fæster i Dalbueneder – 1 Datter Dorthe Christensdatter Sommer forhen i Ægteskab med Peder Dinnerssen boende paa Demstrup Gods i Kneidsted, men Død og efterlod sig 1 Søn Christen Pedersen tiener Peder Kratt i Raabye, 1 Datter Birgithe Pedersdatter og 1 Ditto Birgithe Pedersdatter begge i ud-gift Stand og Indsiddere i Raabye; c. 1 heel Søster Karen Christensdatter forhen i Ægteskab med Peder Svensk Huusfæster i Udbyeneder, Død og efter Ladt sig 1 Datter Anne Pedersdatter som er Enke efter afg: Bendt Thomsen i Tørring, hvor hun og er til Huuse og op Hold 1 Datter Mette Pedersdatter gift med Skibs-Tømmermand Hans Larsen boende paa Christianshavn i Kiøbenhavn – Af disse Navngivne Arvinger var tilstæde Peder Christensen Sommer i Dalbyeneder saa og Jens Jørgensens Hustrue Mette Christensdatter af Dalbyeover, i hvilke forbenævnte Tilstædeværendes overværelse forrettet blev med –

Registrering og Vurdering: -

1 Eege Farvet Mahlet Fuhr Drag Kiste med 4re Skuffer, som efter at beseglingen paa samme befandtes rigtig og ubeskad blev Vurderet For	Rdl	Mk	Sk
efter Aabning befunden udi	4	-	-
dends 1 ^{ste} Skuffe –			
i Banco Sedler og Courant	3	1	11
som Skifte Retten tog i Bevaring			
1 stor Messing Daase	-	-	8

1 Kaaber Ditto	-	-	2
1 Træe Ditto	-	-	1
2 4/hjørnet Hørl Klæder og kramlerreds ditto	-	1	8
1 hviid Kraml: For Klæde	-	1	-
1 3/hjørnet Kraml: Klæde med Ringl.... og 1 Ditto uden Ring	-	-	12
13 Hørgarns Hoved Kappe	-	1	8
2 Kram lerreds ditto Kniplinger	-	-	8
1 Hørgarns R: Klæde og 2 Krl: ditto, de 2 ^{de} sidste med Kniplinger	-	-	6
1 par Kraml: halv Ermer med Kniplinger	-	-	4
2 par ditto uden Knipl: det eene par med ruer samt 1 par løse Ermer	-	-	12
1 Hviid Kraml: lang hals Klæde og 2 ^{de} Hue Strimler den eene med Kniplinger	-	-	8
1 Hviid Canifases puld Hue	-	-	2
1 Sort Fløyels Kyse med Kniplinger	-	3	-
1 Sort Fløyels ditto	-	-	4
1 Spænd-Børst	-	-	1
1 Leer Krukke Huuset tilhørende			
2 ^{den} Skuffe			
1 Sort Taftes Kaabe med statter? 2 ^{de} Sølv Hagger og Hviid Multums Dræk	1	2	-
1 Cattuns trøye Mørk, bunden	-	2	-
1 Diverse Couleur Stribet Hiemmegiort Skiørt	-	4	-
1 Kram Skiørt mørk i Bunden forskellige Couleurer Prikker	-	4	-
1 Blaae Gros de Tours Cantuse med Hviid Multums Dræk	2	-	-
1 Sort Ditto Kiol	1	4	-
1 hviid Canifaces Cantusse	-	4	-
1 violet Kartuns Forklæde	-	2	-
1 Blaae trykket Lerreds Ditto	-	1	-
1 Sort Silke tøys Kyse	-	-	4
1 4/hjørnet Hørgarns Klæde	-	-	10
3 Ditto Snipper	-	-	6
1 pr Sorte Uldne Vandter	-	-	2
1 Blaarg 4/g: Tørklæde	-	-	2
1 stk hviid Bindel	-	-	1
3 ^{die} Skuffe			
1 Hverkens trøye rød og Blaae	-	3	-
5 Hørgarns Kaars Klæder	-	-	10
3 Ditto Pot Kopper	-	-	4
1 stk Hørl: og 1 par Dito Manshett	-	-	6
1 stk Bindel	-	-	1
1 par gl Handsker	-	-	1
1 Messing Krid Huus	-	-	4
1 Silketrøye Hue Sort og Hvid med strimmel om	-	-	12
1 Blaae trykt Lerreds Skiørt	-	2	-
1 dito Cantuce	-	1	8
4 ^{de} Skuffe			
1 Hørgarns Lagen	-	3	-
2 Hørgarns Serker	-	4	-
4 Blaargarns Ditto	-	3	-
3 Byg Korn Drejls Dug af Blaargarn	1	-	-
4 dito Haand Klæder	-	4	-
1 Hørgarns Pudes Vohr	-	1	8
2 stk nye Blaargarn og 1 stk Nye Blaaestr. Bolster	-	1	8
videre det af Drag-Kisten ved Forsegling Forretningen udleverede			
1 Sort Ulden Damaskes Skiørt	1	2	-
1 par Blaar Garns Lagner med Navn B N ^o 4	-	4-	

= =

1 par tinn Lyse Stager	-	3	-
1 Speil	-	1	8
2 store tinn Fade	-	4	0
2 mindre ditto	-	3	-
6 ditto Tallerkener	-	3	12
1 Tin thee Potte	-	-	8
3½ pr Bruun thee Kopper	-	1	12
1 Malm Morter med Støder	-	4	-
1 Caffè Qværn	-	2	-
1 Tinn Rek	-	-	8
1 Støf Børst	-	-	6
1 Bog Arndts sande Christendom	-	3	-
Guds Børns Gyldne Klenodie	-	1	8
Himmelske Have Selskab	-	1	-
1 Psalme Bog stor Stiil	-	-	8
1 Kaaber Tragt	-	-	12
1 ditto the Kieddel	-	5	-
1 Malm Stryg Jern	-	5	-
4 træe Gryn Bøtter	-	-	12
1 Fuhr henge.skab grøn Mahlet	-	4	-
1 Fuhr Slag Bord med 2 ^{de} Fløye	-	1	8
2 stk Træe Stoele med Læder Baand	-	-	8
1 grøn sten Krus med Tin Laag	-	-	12
1 4/stolpet Fuhr Sengestæd grøn Mahlet med 4 stk grøn hverkens Omhæng og Kap	1	2	-
1 Ditto grøn Senge Kap	-	1	8
Der ud i			
1 Blaaestribet Olmerdugs Overdyne	3	-	-
1 Ditto gl Bolsters Underdyne	1	2	-
2 Ditto med Smalle Striber	8	-	-
3 Ditto Lange Hoved Puder	3	-	-
1 kort Lærreds Pude med Blaaetavlet overtræk	-	4	-
2 stk Blaarl Lagner	1	2	-
1 Spansk Rør med Sølv Ring	-	1	-
1 Blik Daase	-	-	4
1 2/L ~~7~~ Jern Vegt	1	-	-
1 Malm Lyse Stage	-	1	8
1 Jern Bielægger Kakkelovn	4	-	-
staaer til Leye hos Mads Timmermand og har betalt leyen deraf til nestanstundende Michaelij.			
Leyeren var tilstæde og tilstaaede Rigtigheden om dette i alt.			
Fremdeles foreviiste Mette Madsdatter Christen Jacobsens Hustrue: 1 par Sølv SkoeSpænder vog 2 Lod 3 Qvint: og 1 Sølv Hoved Vands Eeg Kiøbenhavn Prøve Spænderne forklarede hun den afdøde havde givet hende selv for ongefæhr 5 Aar siden men Arfvingen Mette Christensdatter paastod Spænderne sig tilgode kommende da hun Forsikrede samme vare hende given af den Sahl: afdøde I den Tiid hun opholdte sig i Enslev – Og hvad Hoved Vands Eeget angaaer Da paastod hun som ubeviist samme Burde komme Sterfboens Massa til Indtægt:			
Spænderne bleve Vurderede for	1	3	-
og Hoved Vands Egget for	1	-	-
men Mette Madsdatter havde der ud i betalt, da dend for 4 Aar siden blev kiøbt 5 Mk, som hun endnu havde tilgode og fordrede.			
1 Kaaber the Kieddel hvilken u agtet Mette Madsdatter Forklarede dend afdøde havde givet hende dend for 14 a 15 Aar siden dog efter Arfvingen Mette Christens Datters paastand blev foreviist og Vurderet for	1	-	-
1 Kaal Brett med 2 ^{de} Krum Kniv	-	-	12

Paa samme Maade blev og Vurderet 2 Jern gryder - 2 -
 1 Øll Fierd: med 2 Jern Giorde - 2 -
 Videre forefandtes ikke til Registering eller Vurdering, ey heller kunde Tilstædeværende erindre sig videre saa alvorlig tilhold
 ed det allerede anførte

Der næst var nærværende Christen Madsen Sommer af Enslev og foreviiste en Forskrivning ud stæd under dend Afdøde
 Birgithe Christensdatters Haand eller Navn samt antagen Lauværges Underskrift og Forsegling, saa og 2de Vitterligheds
 Mænds Benævnelse dat: 26 April 1767, læst og Protocolleret paa Gierlev Herreds Ting Mandagen den 9 December 1771;
 Christen Madsen fordrede der efter for sig selv 66 Rd 4 Mk -
 og for sin Søster Mette Madsdatter 33 2 -

Hand leverede Skifte Retten en rigtig Gienpart af et Hoved Document og begierede sig dette sidste med Paategning om for
 viisning tilbage Leveret, hvor ud i hand og blev føyet. Samme lyder –

No 2 C7timus 1767 Een Rigsdaler No 4221. Kiendes Jeg Underskrevne Birgithe Christensdatter nu værende hos min Broder
 Mads Christensen Sommer ud i Enslev; og herved Vitterlig Giør; Rett vitterlig Giæld Skyldig at være; til oven fornævnte min
 Broder Mads Sommers tvende Børn Navnlig Christen Madsen nu værende hos sin for Ernævnte Fader ud i Enslev og Mette
 Madsdatter nu tienende Anders Joseph ud i Dalbyeneder Bye, dend Summa 100 Rdl som deres Fader Mads Sommer til sine
 Børns Fremfart i Fremtiden, efter min Begiæring Laant og med forstakt haver, hvilket Capital 100 Rd Nemlig Christen
 Madsen Sex og tredisindstyve Rigsdaller Fire Mark og Mette Madsdatter Tree og tedive Rixdaler Toe Mark er i alt 100 Rd og
 hver Rixdaler til 96 Sk Dansk beregnet, Jeg her ved til Forpligter mig og mine Arvinger Een for alle og alle for Een Redelig og
 Skades Løs Igien at Erlægge og betale til Bemeldte Christen Madsen og Syster Mette Madsdaatter, eller hvem denne min
 Obligation med Rette I Hænde haver Efter et Fierding Aars Opsigelse fra Enten af Siiderne til da næst efter følgende Viborg
 omslags Termin og Imidlertiid Capitalen Saa ledes hos mig paa Rente blive staaende, Skal jeg dem Aarlig for Rente med 4
 PCento, Til hver Viborg Omslag At Erlægge. Saa jeg herved Lover for mig og mine rvinger, Een for alle eller nogle for een at
 holde Chreditorerne og Arvinger for indbemeldte Capital Renter og ~~and~~ andre medgaaende Omkostninger skal være og blive
 Skadesløs holden i alle Maader efter Loven. Dette til stadfæstelse haver jeg denne min udgivne Obligation Egenhændig
 underskrevet venlig ombød at Laues Christensen Vinther og Christopher Madsse begge Gaard Mænd boende i Enslev Bye
 dette med mig til Vitterlighed at underskrive. – Datum Enslev dend 26 April 1767.

Birgithe Christensdatter Sommer
 Anders Andersen Sandall

Efter Begiæring til Vitterlighed underskrevet af Christopher Madsen og Laurs Vinther

(LS) Som Laugvæрге efter Begiæring underskreven for Seglet Niels Nielsen Back

Læst for Retten paa Gierlev Herreds Ting Mandagen dend 9de Decembr 1771de Test: Henrich Hialt Abell

(LS) og Protocolleret af Kierulf Jespersen.

Fremviist ved Skifte Samling efter afg: Birgithe Christensdatter i Dalbyeneder dend 12 April 1786 – N: Back

Skiftets Beholdning fremdeeles, blev med tilstædeværendes Samtykke udsadt i 6 uger fra Dato for Imidlertiid om muelig at
 besørge Vahrene der for om er Registeret og Vurderet ved offentlig Auction bragt i Penge saa og at foromtalte de nu
 fraværende Arvinger, denne Samlings Tiid, da der og til saadan Tiid skal blive vedbørlig angivet hvad som endnu ikke er
 Anmeldt og maatte kunde komme Sterfboen tilgoede hvor efter Hr Niels Hiernessing fra Trudsholm som paa Arvingen Mette
 Christensdatters Vegne og var tilstæde, ud i Tillidsfuld Haab, af Lov med holdelig Skifte Behandlingen i dette Sterfboe, ville
 give sig den Frihed ærbødig at erindre 1 om noget Sterfboet til Beste end nu skulde være forbiegaaet eller forglemt u-
 anmeldet, at samme da i sin Tiid, kommer Sterfboen tilgoede som Vedbørlig og der næst for det 2de til anførsel under Skiftet
 videre hen i Tiiden tage sig Reserveret de beføede Lov Grundede erindringer, saa vel Imod det hid til passerede, som det fra
 Christen Sommer fremlagde og Imod tagne Documente der kunde eragtes fornøden at frem føre. – Skifte Retten Reserverede
 enhver vedkommende sin lovlige Rett, ligesom og Reserverede sig til sin Anførsel om angivelse Sterfboen til Beste, forhen. –
 Til dennes ermeldte Tiid, blev Mette Madsdatter, erindret at forfatte en vedbørlig billig Regning over dend afdødes
 Jordefærd – hvor efter dette passerede med Underskrift Bekræftes.

Datum Sterboe Stædet i Dalbyeneder dend forbemeldte 12 April 1786 –

Back

Paa min Hustrue Mette Madsdatters Vegne Christen Jacobsen

Vitterligheds og Vurderings Mænd Christen Jensen, Poul Jensen

Anno 1786 dend 24 Maij blev i Følge opsættelse ved seneste Skifte Førsamling dette Skifte atter Foretaget udi Sterfboe
 Stedet i Dalbyeneder af Skifte Forvalterens udsendte Forpagteren Niels Back paa Demstrup, udi overværelse af Vitterligheds
 Mænd Gaard Beboerne Christen Jensen og Povel Jensen begge af Dalbyeneder Saa var og tilstæde Sterfboe-StædetFæster
 Christen Jacobsen i Dalbyeneder – Da med dette Skifte blev fort faret saaledes: Gaard Fæsteren Christen Jacobsen af

Dalbyeneder fremlagde Een hands Hustrue Mette Madsdatter som endnu er i Live og forhen været gift med afg: Joseph Nielsen forrige Gaard Fæster af Sterfboe Stædet hende af den afdøde meddeelt, Testamentarisk Forskrivning Dat. Dalbyeneder dem 20de December 1782 og af hands Kongl: Mays^t Allernaadigst Confirmeret dend 28 April sidst hvilken allerhøist meldte Kongl. Bevilning, Christen Jacobsen Paa sin Hustrues Vegne begjerede Ord Lydende Læst, og mig derefter tilbage givet da hand i saa Henseende leverede Lige Ord Lydende Copie der af til Indlemmelse under Skiftet – Skifte Retten allerunderdanigst oplæste dette paaberaabte allernaadigst Meddeelte Documente, afleverede allerhøyst samme Kongl Bevilning til afskriverne og beholde Gienparten til Delens Indlemmelse Lyder:

No 143. C7timus 1786 Fiire Rigsdalers. Vi Christian den Syvendende af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers Hertud udi Slesvig Holsten, Stormaren, Dytmarsken og Oldenburg gjør aller Vitterligt at eftersom hos os Allerunderdanigst er bleven ansøgt og begiert Vores Aallernaadigste Confirmation paa efter skrevne Forskrivelse, Lydende Ord efter andet, som følger: Da jeg underskrevne Forskrivelse Birgithe Christens Datter, Enke af afgangne Anders Sandall, forrige Brendeviins Brender i Kiøbenhavn nu haver oplevet en Tiid af 85 Aar, hvorved jeg ikke alene gjøres meget skrøbelig og afmægtig, men endog i saadan min saaledes aldeles svækkede Helbreds tilstand behøver saameget des større Hielp Biestand og Tilsyn hvilket Egentlig skal søges hos Forvante der erre omhyggelige og oprigtige dette sidste ieg i en Tiid af 5 Aar og derover jeg haver haft ophold Stæd i Dalbyeneder Sogn og Bye Gierlev Herred Dronningborg Amt hos en min Broder Datter Mette Madsdatter i Egteskab med Joseph Nielsen sammesteds har tillige haft de bedste Prøver paa, samt gjør mig Lige for mig Fordeelagtig Haab hos disse Gott Folk men øvrige Levetiid og følgelig finder ieg mig deri frem før andre høyst forbunden I Betragtning deraf og som jeg ingen Livs Arvinger haver, haver jeg besluttet i den hellige Trefoldigheds Navn samt paa hans Kongelige Mayestæts allernaadigste Confirmations forventende, at naar det maatte behage den naadige Gud, ved Døden at bortkalde mig da skal fornævnte Joseph Nielsens Hustrue Mette Madsdatter eller om hun paa den Tiid ved Døden skulle være afgangne, da hendes Arvinger ved Lige Deeling i følge Loven eene og alleene, uden nogen Rættens Behandling, Registering og eller Vurdering videre, end som foran meldt være arverettiget til at beholde alt hvis ieg eyer og maatte efterlade mig med hvad Navn nævnes Kand, somellers er ubetydelig da ieg søger alleene derved at giengielde min Broder Datters og hendes Mands Godhed før imod mig; - Ligesom Mette Madsdatter eller Arvinger der og skal svare Gielden, som paa Boet efter min Død maatte hæfte. og udbetale til mine øvrige Arvinger 10 Rd siger Tie Rigsdaler som til Vedkommende Skifte Forvalter Leveres for at blive paa Lovlig Maade udbetalt. – Denne miin sidste Villie og Disposition haver ieg med Antagne Laugværge egenhendig under skrevet og Forseglet, saa og anmodet deres Velærværdigheder Hr Timmermand i Dalbyeneder og Hr Frausing i Udbyeneder, der begge ere mine ovenmeldte Vilkaar Bekiendte, samme behage ligen at ville attestere og ellers til Vitterlighed med mig at ville Underskrive og Forsegle. Datum Dalbyeneder dend 20de December 1782 Birgithe Christensdatter, sal. Anders Sandals. Som antagen Laugværge underskriver og forseglar Back (LS) at dette Testamente af Testatrice Gudbemeldte Birgithe Christensdatter, Sahl. Anders Sandals ved god sund sund Fornuft og Forstand ud i vores overværelse er besluttet og vedtaget saaog tydelig for hende oplæst og derpaa af hende og antagne Lauværge underskrevet og forseglet, ligesom og at de af hende til dette Testamente at oprette anførte Grunde medføre Sandhed, bekræftes hermed sandfærdig og efter Begiæring vidnefast underskriver og forseglar Datum ut Supra Friderick Christian Timmermand (LS) Frausing (LS) Da saa fremt fornævnte Birgithe Christensdatter afg: Anders Sandals Efter Leverske af Dalbyeneder Sogn i Aarhus Stift sig ingen Livs Arvinger efter Lader Ville vii forskrevne Forskrivelse ud i alle dens Ord, Clausuler og Puncter saasom samme heroven Indført findes allernaadigst have Confirmeret og stadfæstet, saa og Confirmere og stadfæste, dog 6 og 10 Rdr Penge samt ald anden Os tilkommende Arvefalds Rettig hed i alle Maader udforkrænket, forbydende alle og enhver herunder eftersom forskrevet staaer, at hindre eller i nogen Maade Forfang at gjøre, under stor Hyldest og Naade, givet paa vort Slott Christiansborg ud i Vores Kongelige Residentz Stad Kiøbenhavn dend 28 April 1786. – Under Vort Signet (LS)

Efter hans Kongelige Mayestæts allernaadigste Befaling – Lundorf – Aagaard –

Birgithe Christens Datter, afgangne Anders Sandalls Efter Leverske af Dalbyeneder Sogn og Aarhus Stift – Testamentes Confirmation.

Allerunderdanigst læst ved Skifte Samlingen efter afg: Birgithe Christensdatter Sahl: Anders Sandalls Enke i Dalbyeneder dend 24 Maj 1786 – tilstaaer – N: Back

Videre blev anmeldet det med Arvingen til denne Sterfboe Mette Pedersdatter der efter angivelse ved sidste Skifte-Samling, er gift med Skibs Tømmer Mand Hans Laurson og Arving til denne Sterfboe Boer ud i Lille Amager Gade N° 361 paa Christianshavn saa og at Arvingen afg. Dorthe Christensdatter Sommer hendes Datter Birgithe Pedersdatter dend ..... er Død fremdeles og i Anledning af Skifte Samlingen Rettens Tilhold ved sidste Skifte Samling fremlagde Christen Jacobsen paa sin Hustrue Mette Madsdatters Vegne Skriftlig Regning over den afdødes Jorde Færds Bekostning Andragende dend Summa 14Rd 3 Mk 2 Sk.

Regningen Lyder saaledes:

Paa Liig Begiengelse Omkostningerne, efter afdøde Birgithe Christensdatter, Sl. Anders Sandals, er følgende:

Til den som Kaster Graven til den afdøde, og den som kastet Veyen op til Kirken formedelst de mange

Snee, samt Liigbæerne 8 Potter Brendeviin a 15 Sk er	1 Rd	1 Mk	8 Sk
4 Karle, Deres umage for at Kaste Graven som varede 2 ^{de} Dage formedelst den strenge Frost og Vinter hver 2 Mk	1 Rd	4	-
Kjøbt ½ L ^{te} Berge Fisk	-	3	-
Kjøbt L ^{te} Lys	-	2	-
Kjøbt Toback for	-	2	-
Kjøbt efter dend Sl. Afdødes Begiering til Børnene i Huuset til Sørge Huer Sort Catun	-	2	8 Sk
Syes.....	-	-	4
4 Skp Rug a 3 Mk 4 Sk er	2	1	-
Skp Malt a 2 Mk	-	4	-
7 ^{te} Smør a 10 Sk	-	4	6
9½ ^{te} Ost a 6 Sk er	-	3	9
1 Skp halv Gryn	-	5	8
2 Øxer Spoleret ved den Sl Afdødes Grav for disse at lade reparere	-	2	-
1 Jern Stang ligesaa Spoleret for den at reparere	-	-	12
½ Skp Kull dertil	-	-	8
For at kjøre til Randers efter det fornødne til dend Afdødes Liig Begiengelse, 3 Miil a 2 Mk 8 Sk er	1	8	
12 Karle at kaste Snee af Veyen, som ovenmeldt hver 4 Sk er	-	3	-
Præsten Hr Høeg for Liig Prediken med meere umage over den afdøde	2	-	-
Degnen Hr Schmidt ligesaa for hans hafte umage	1	-	-
	Er	14 Rd	3 Mk 7 Sk

Siiger Fiorten Rigsdaller Tree Mark og Syv Skilling –

Dalbyeneder d 14 April 1786 Christen Jacobsen

Fremlagt ved Skifte Samling efter afg: Birgithe Christensdatter Sahl: Sandalls Enke i Dalbyeneder dend 24de Maj 1786

tilstaaer N: Back

Og anmeldte end videre at have tilgoede som Retmæssig Fordring paa Sterfboen Bekostningerne paa dend hands Koene Allernaadigst med deelt Kongl. Bevilgning – 15 Rd 2 Mk 4 Sk. –

Christen Jacobsen tilkiendegav dernæst, at han for sin Hustrue Mette Madsdatter ansaae hende for at være Universall Arfving efter afdøde Birgithe Christensdatter hands Hustrues FASTER begiærende derfor den Deel af de Registerede og Vurderede Vahre for Auctioneret som kunde undværes paa en saadan Tiid som af Skifte Retten eragtedes meest beqvem og dette Skifte imidlertid under op sættelse at maatte beroe.

Dette Begiærede bevilget og det passerede med Underskrift Bekræftet

Datum ut Supra – Paa S: T: Hr Cammer Raad Sechers Vegne som Committered N: Back

Paa min Hustrue Mette Madsdatters Vegne Christen Jacobsen

Vitterligheds Mænd – Christen Jensen, Poul Jensen

Anno 1787 dend 16de Januarij blev dette Skifte foretaget ud i Sterfboe Stædet i Dalbyeneder Paa Skifte Forvalteren S: T: Hr Cammer Raad Secher til Sødriugholm og Demstrup, hands vegne og for ham Respective udsendt, Forpagteren Niels Back fra Demstrup ud i overværelse af de 2de forhen brugte Vitterlig heds Mænd Christen Jensen og Poul Jensen begge Gaard Fæstere i Dalbyeneder, Iligemaade var da og tilstæde Gaard Fæsterne Christen Jacobsen ibidem saa vel som og hands Hustrue Mette Mads datter da til dette Skiftes ydermeere fremme, blev i Andledning af det som forhen under samme er ventileret, følgende fra Hr Skifte Forvalteren Selv afgivne eragtninger Fremlagt –

1ste Post:

Jens Jørgensen i Dalbyeover hands Hustrue Mette Christensdatter, Hendes Under Registerings og Vurderings Forretningen fremsatte Paastand, ang: et par Skoe Spænder af Sølv, da kan denne Paastand lige saa lidet komme i Betragtning, som Danske Lovs 5te Bogs 4 Capitel 7 Artikel i ingen Maade derved er bleven Fulgt. –

2^{den} Post:

I Henseende Christen Madsen Sommer hands Fordring til denne Sterfboe 66 Rd 4 Mk ved den af ham under Skiftet fremlagde og næsten forældede Forskrivning, Saa maatte Skifte Forvalteren med at gøre sig et vigtig Begreb om samme, tage denne Obligation eller Forskrivning obiecta under følgende Betragtning:

1. Da Birgithe Christensdatter Sahl. Sandals Enke skal have udgivet dend af Christen Madsen under Skiftet fremlagde

Forskrivning Datt: 26 April 1767 under hvilken hendes Nafn er anført var han ey synderlig mere end 20 Aar gl: hand havde

følgelig ey paa den Tiid Fortient, Saa og ey heller da Vitterlig mindre Beviislig været noget tilfallen eller tildeelt med Arfv eller Gave, hvor med hand kunde ud Laane en saadan Capital som hand i denne Sterfboe kræver.

2. Birgitte Christensdatter Siiger og ey heller i Forskrivningnen hun nogensinde haver erhholdet, eller som det heder i Danske Lov 5 Bogs 14 Capitel 8 Articul haver Annammet det som Gields Brevet lyder paa, men i dets Stæd Indeholder Forskrivning paa denne uforstaaelige SammenHæng mig af Ord, som Deres Fader Mads Sommer til sine Børns Fremfart i Fremtiden efter min /: sc Birgithe Christensdatters /: Begiæring laant og med forstrakt haver.

3. at afg: Birgithe Christensdatter, skulle have laant Penge af Myndlingerne, for at levere Faderen hendes Broder til Myndlingens egen op dragelse denne Meening vil falde ganske u-troelig, deels trængte hund ey til saadan Forstrekning Da hun havde Penge Deponeret til dette hos Skifte Forvalteren Selv hvilket nærmere under dette Skifte op lyses – deels og om Saadant Laan nogensinde havde existered vare ingen af paaberaabte ud Laanere til saadan Foretagende Mægtige om de end og havde haft Over dend Tiid Forskrivninger, er dateret fordi den eene vare aldeles u-myndig og dend 2^{den} under Curattell i alle Tilfælde begge uberettigede til Penge Handlinger uden under beskikkede Værgers Tilsyn – Handlingen alt saa kommer 3^{die} Bogs 17 Cap: 1ste og 34 Artikel aldeles Modstridende, Birgithe Christensdatter kunde følgelig ikke end og ved fuld Fornuft og Forstand ud give sin Forskrivning for de Penge, Mynd Lingernes Fader af disse skulde have Laant til sine egne Børns op dragelse /: da han ey havde fleere end de 2de benævnte /:

4de Disse anbragte Dubis?, finder man altsaa i ingen Maade sandsynlige, rigtige eller rimelige og Aller mindst Grundede de ikk er overeens stemmende med Lovens 5te Bogs 1 Cap: saa og ey heller i Forhold med samme Lovs Pag. 850, Spørgsmaalet er og bliver altsaa dette: om nu afg: Birgithe Christensdatter Sahl Anders Sandals Enke, har laant den fordrende Penge Summa 100 Rd af Myndlingerne Christen Madsen og Madsdatter dend tiid berørte Forskrivning er forfattet: -

Thi kunde Skifte Forvalteren ved at have til Formaal og Regel forsig Lovens 5 Bogs 2 Capitel 16 Art: ikke anderledes at give sig med denne tvetydige om stændighed uden at paadrage sig alt for betydelig Ansvar end dette: -

Naar Christen Madsen Sommer efter Lovens 1ste Bogs 14 Cap 5 Art: Item 5 Bogs 1 Cap: 6 Art: offentlig til Tinge og for vedbørlig Rettens Dommer, ordentlig og efter Lovens Naade aflægger sin Corporlig Eed det han haver laant og sin Sandals Enke i Hænde er 66 Rd 4 Mk, som dend af ham under Skiftet efter hende dend 12 April 1786, fremlagde Forskrivning dat: 26 April 1767, Indeholder han skal have tilgode men melder ikke hos hvem og hand dog kræver i denne Sterfboe, Saa for beholdes ham rett til at søgge efter Lovlig Omgang disse 66 Rd 4 Mk betalt hos sin Søster Mette Madsdatter nu Gift med Gaard Fæsteren Christen Jacobsen i Dalbyeneder saasom hund i Følge det Kongelige allernaadigst Confirmeret Testamente, er universell Arfving efter berørte afdøde Birgithe Christensdatter – Og hvor ud over dend eragtning der for hende i lige Tilfælde og naar hun havde krævet skulde været givet, aldeles bortfalder Hr Skifte Forvalterens udsendte foretag sig da der næst at Balangere denne Sterfboes Indtægt og udgift saaledes:

Indtægt

1. – af de forhen Registerede og Vurderede Vahre denne Boe til hørende ersaa meget derved offentlig Auction den 19 October 1786 er bleven solgt ud bragt dend Summa 51 Rd 1 Mk 7¼ Sk
2. – Hr Cammer Raad Secher ladet Tilkiende give hand at være dend afdøde skyldig som hand havde givet hende sin Ad jnterims Tilstaaelse paa og formeente at maatte findes i Sterfboen for den Summa 230 Rd- -
Lige som og Renten af samme Capital for 2de Aar til 1787 Aars 4de Juny 18 2 6
Item Rendte for de med Forordningen af 22 Sept: 1786 anledigede 9 Dages omlagt Termins Forlængelse - 1 5 18 3 11

Universal Arfvingen Mette Madsdatter havde i Hænde angivne udstædde ad jnterims tilstaaelse fore og formeente at maatte findes i Sterfboen for dens Summa samme er dateret 11te Juny 1785:

Dette blev denne Skifte Act Ord Lydende Indleveret saaledes.

Dend Capital 230 Rd Siger Toe Hundrede og Tredive Rigsdaler, som ieg af Birgithe Christensdatter Sahl: Sandals, værende Tid op holdende sig hos Christen Jacobsen i Dalbyeneder, har modtaget tilstaaer jeg herved at være hende Ansvarlig for og samme paa Rendte at udsette lige som og da blive meddeelt Lov Forme ligen Beviis hvor af hund skal Nyde Ald Lovlig Rendte til Forfalds Tiiderne.

Sødringholm dend 11te Juny 1785. – Secher

Foreviist ved Skiftet efter afg: Birgithe Christensdatter Sahl Sandals Enke dend 16de January 1787 tilstaaer N: Back.

Og bliver denne Tilstaaelse til sin Tiid høy Respectiv Hr Udstæderen at tilbage give

Følgelig bliver Indtægten

299 Rd 5 Mk 2¼ Sk

Siiger Toe Hundrede halfemtesinds Tyve og Nie Rigsdaler Femb Mark toe een fierde Deel Skilling.

Der imod Udgift

1. Dend formedelst Auctionens Holdelse over dend Afdødes efterladenskaber holdte Auction, Foraarsagde Udgift er Auctions forarsagede udgift Salarium 4 pro Cento af Auctions Summen for dend ann Placater og sammes Lysning Befordring er af Auctions Directeuren beregnet Cassations Penge Cataloge Expeditioner 2 stk a 12 Sk	2 Rd - 4 Sk - 4 8 <u>- 2 -</u>	3 - 12 1 - 2 - 1 8
2. Fremdeles som Gield betragtet bliver at anføre hvis efter Testamentets Indhold skal og bør udbetales til dend afdødes Arvinger der er der under dette Skifte skal i Følge Testamentets Indhold blive dend Afdødes Arvinger tildeelt og udbetalt efter Loven.		10 - -
3. Dend afdødes Jorde Færds Bekostning som forhen med Antagende Regning er bleven fordret		14 3 7
4. Lige saa for den erhvervede Kongl. Bevilgning forhen Fordrede		15 2 4
5. Dette Skiftes Bekostning:		
Stemplet Papiir efter Boens Beholdning 1 Ark N ^o 4 1½ Rd er	1 Rd 3 Mk	
Skifte Brevets Beskrivelse	2 3	
Salarium af den beholdne Summa	2 3	
Hrr Skifte Forvalterens udsendte .....ste	- 4 -	
Vurderings Mændene for 5 Møder med Auctionens Dagen i beregnet hver 12 Sk Daglig	<u>1 1 8</u>	8 2 8
Videre Udgifter end Disse saaledes anført erindrede sig ey nogen af tilstædeværende, hvor udover det anmeldte til anførsel modtagne og u imod sagde bedrager dend Summa		<u>52 Rd 4 Mk 9 Sk</u>
Siiger Halvtredesindstyre og Toe Rigsdaler Fiire Mark Nie Skilling.		
I Andledning af dette som meldte passerede bliver denne Boes Balange saaledes:		
Dends Fulde Indtægts Beløb som forhen anført		299 Rd 5 Mk 2¼ Sk
og dends Udgift som neste anført		<u>52 4 9</u>
		da 247 - 9¼

Hvilke Toe Hundrede Fyrge tyve og Syv Rigsdaler Nie ¼ Skilling Følgelig efter Testamentes Indhold burde tilfalde Mette Madsdatter nu i Ægteskab med Gaardmand Christen Jacobsen i Dalbyeneder – Men disse begge vare ikke mindre end Hr Skifte Forvalteren Selv, med fleere uvidende om det afg: Birgithe Christensdatters egentlige Sidste Villie var denne at førend hendes Broderdatter Mette Madsdatter som vel udi Testamentet anført universal Arving hun maatte betiene sig deraf, havde denne Mældte Afdøde bestemt for mældte sin Broderdatter Mette Madsdatter hendes Søn Anders Josephsen 6¼ Aar gl. hand a. Fordie hand er lydt paa Kammer og faldt i Gangen, b. fordie han er Nvfnet efter Testatrices afg: Mand Sahl Anders Sandal skulle nyde sig tildeelt og ved udbedende hos Øvrigheden denne Sterfboes Skifte Forvalter, besørget i saadan rigtighed at Myndlingen kunde erholde Capitalen, naar han sig samme til Nytte kand anvende, og Imidlertid til sin Nødtørfertig Pleye og op Dragelse nyde Rendterne af Følgende for ham i mældte Henseende bestemte Saasom:

Rende Penge dend Summa	50 Rd - -
Item dend Afdødes Senge Klæder hvilke ved Auction blev bortsolgt dend 19 October 1786 for den angeføhrlig Summa	<u>20 - -</u>
	I alt 70 Rd - -

Thi som Mette Madsdatter og ved hendes Mand Christen Jacobsenm ikke dristede sig til at forandre noget ud i mældte afdøde Birgithe Christensdatter sidste Villie og dennem af hende saa tyde lig tilkiendegivetende Beslutning, Saa meget mindre da hun havde stedse til Formaal at viise velgiørenhed Imod Mette Madsdatter og hendes Børn, Saa være de begge overensEenstemmig begiærede deres Dom og høyst bevaagne Herskab, ville i med før af sin oberformynder Rettighed, modtage til bevaring hos sig og til frugtbringelse og Tryghed for dem u-myndige Anders Jæspersen ovenmældte hannem af sin Moders Faster, i betragtning af dennes Forhold jmod ham, Forlods givne halfierdesindstyre Rigsdaler og at disse maatte komme myndlingen til beste paa for anmeldte maade, men Rendterne at blive til hans Aarlige Forplegning og opdragelse and vendte. – Skifte Retten som i alle Deelee fandt Sandsynlig for sig af døde Birgithe Christensdatter havde haft til Formaal jmod hendes Broderdatter Mette Madsdatter og hendes Børn dend Regel Danske Lovs 5 Bogs 1 Cap 9 Art fore skriver ville og ey heller der ud over negte at lade oven meldte Halfierte sinds tyve Rigsdaler komme under Sødtringholms Skifte Retts Ober Formynderie dend u-myndige Anders Josephsen til Beste naar hand samme kand Modtage efter Loven og Rendterne for nest anførteSnapsting, at komme hands Op Dragelse aarlig til hielp, Resten ag hvis som da af Beholdningen bliver tilbage og er 170 Rd 9¼ Sk bliver herved Mette Madsdatter og hendes Mand Christen Jacobsen udbetalt Imod ved børlig Qvittering.

Endelig deeles

De dend af Dødes Testamentarisk bortgivne 10 Rd efter Danske Lovs 5 Bogs 4 Cap: 13 Art: saaledes imellem dend ved dette Skiftes Slutning i live værende Atfvinger:

a. Mads Sommer Gaard Fæster i Enslev	1 Rd 2 Mk 9 $\frac{1}{7}$ Sk
b. Peder Sommer Gaardfæster i Dalbyeneder	1 Rd 2 Mk 9 $\frac{1}{7}$ Sk
c. Huus Mand Jens Jørgensen i Dalbyeover paa sin Hustrue Mette Christensdatters Vegne	1 Rd 2 Mk 9 $\frac{1}{7}$ Sk
d. Christen Pedersen tienende i Raabye	1 Rd 2 Mk 9 $\frac{1}{7}$ Sk
e. Birgithe Pedersdatter ibidem	1 Rd 2 Mk 9 $\frac{1}{7}$ Sk
f. afg. Bendt Thomasens Enke Anne Pedersdatters ~~Vegne~~	1 Rd 2 Mk 9 $\frac{1}{7}$ Sk
g. Skibs Tømmermand Hans Larsen i Kiøbenhavn paa sin Hustrue Mette Pedersdatters Vegne	<u>1 Rd 2 Mk 9$\frac{1}{7}$ Sk</u>

Udgjør forestaaende 10 Rd

Hvilke Arve Gaver enhver i sær ud betales jmod derfor givende Tilstaaelse – Saaledes bliver dette Skifte Sluttet og med vedkommendes underskrift bekræftet – Datum Dalbyeneder udi Sterfboe Stædet dend forbemeldte 16 January 1787:

Paa S: T: Hr Cammer-Raad Sechers Vegne som Committered – N: Back

Paa egne og min Hustrue Mette Madsdatters Vegne – Christen Jacobsen

Vitterligheds Mænd – Christen Jensen og Poul Jensen